

Gerard Weitkamp (links) en Eddy Heeling over de toekomst van de landbouw. FOTO JAN ANNINGA

‘Niet in een hoekje zitten kniezen’

Weer hangen er donderwolken boven de toekomst van veel Nederlandse boeren. Het kabinet wil het mes zetten in de veestapel. Drentse boeren moeten het nog zien. Ze blijven geloven in de landbouw.

GERDT VAN HOFSLLOT

Wijken voor natuur, daar weet de biologische melkveehouder Gerard Weitkamp alles van. De 53-jarige boer moest twintig jaar geleden zijn bedrijf in Mariëberg opgeven voor de komst van een natuurgebied. Hij bouwde een nieuwe toekomst op in Noord-Sleen en melkt daar nu 70 koeien. En één van zijn vier dochters wil het bedrijf graag overnemen.

Dus is Weitkamp niet in paniek over de nieuwste kabinetsplannen. Het kabinet wil het stikstofprobleem aanpakken door in tien jaar tijd de veestapel in te krimpen met een derde. Dat betekent dat er een paar honderdduizend koeien moeten verdwijnen. Die reductie moet er komen door boeren uit te kopen en bedrijven te verplaatsen.

Donderdag meldde de drie noordelijke provincies dat ze de uitkoop van boeren en bedrijfssluitingen in dit deel van het land hopen te voorkomen met een investeringsprogramma van 180 miljoen euro. Het geld moet boeren helpen met investeringen die de stikstofuitstoot verminderen, uiteenlopend van meer weidegang tot minder eiwitrijk veevoer.

Het loopt dus allemaal niet zo'n vaart, denkt Weitkamp. „Ik lig er niet wakker van, ik moet het allemaal nog zien.”

Hij wijst er op dat zijn koeien al veel buiten zijn, waardoor hij nauwelijks problemen met ammoniak heeft. „Zo'n drieduizend- tot vierduizend uur per jaar. Zeg maar van

‘Boeren is ondanks alles nog steeds een prachtig vak’

maart tot september, oktober. Afhankelijk van het weer. Soms loopt het vee nog tot begin december in de wei.”

De Drentse veehouder investeerde in 2015 ook fors in een installatie om de warmte van de melk te kunnen gebruiken voor de verwarming van zijn huis en voor de reinigingsapparatuur van zijn melkinstallatie. Daardoor liep zijn gasverbruik terug van 5000 tot 1800 kuub per jaar.

Zijn collega-veehouder Eddy Heeling (52) uit Sleen hoopt dat als het mes in de veestapel gaat, het in elk geval op vrijwillige basis is. Hij denkt niet dat veel boeren hun bedrijf graag opgeven voor een zak geld. „Geld is makkelijk, maar het is geen drijfveer. Als je dit werk echt voor het geld deed, dan ging je wel iets anders doen.”

Hij maakt zich vooral zorgen om boeren die in de omgeving van Natura-2000 gebieden wonen. „Hoe ziet hun toekomst er straks uit? Kunnen ze nog wel investeren?”

Heeling heeft moeite met de ingewikkelde stikstofregels, die als een strop om de nek van veel boeren hangen. „Die regels zijn niet meer uit te leggen. Er zijn veel vragen over

de modellen die Den Haag gebruikt. Het komt allemaal over als houtje-toutje regelgeving. En de doelstelling is onrealistisch.”

Maar is er dan geen stikstofprobleem? „Ik snap best dat de veestapel wat moet krimpen, hoewel er de afgelopen jaren al veel dieren zijn verdwenen. Maar moet dat echt zo drastisch?” vraagt Weitkamp zich af.

Boeren hebben bovendien al tal van maatregelen genomen, betoogt het tweetal. Forse bedragen zijn geïnvesteerd in allerlei technieken om de uitstoot te verminderen. Ze wijzen op de kostbare emissiearme stalvloeren, die veel boeren lieten plaatsen. „Maar die voldoen ineens niet meer. Mensen hebben daar wel grote bedragen in gestopt. Dat is het probleem van de boeren. Ze weten nooit waar ze aan toe zijn doordat de regels steeds veranderen. Geef ons nou eens een stip op de horizon. Dan kunnen we verder”, zegt Weitkamp.

Ze snappen dat veel burgers tegenwoordig iets vinden van de landbouw. Boeren moeten daar rekening mee houden. „Kijk eens naar je bedrijf door de ogen van een burger. Dat is iets dat we moeten accepteren. Je produceert tenslotte voedsel en dat kun je mensen niet door de strot duwen”, vindt Heeling.

Ze zien allebei wel iets in de voorstellen van het CDA-Kamerlid Derk Boswijk. Die wil een herwaardering voor de boeren, die volgens hem het landschap onderhouden en zorgen voor de voedselproductie. Boeren moeten minder afhankelijk worden van de prijzen op de wereldmarkt en worden betaald voor maatschappelijke diensten. Zo is volgens de politi-

cus te voorkomen dat de duizenden boeren zonder opvolger er de brui aan geven.

Nu gaat het met melkveehouders op dit moment redelijk, zegt Heeling. Ondanks de hoge kosten van brandstof en kunstmest. Er is veel vraag naar zuivel. De melkprijs is met 46 cent prima. Biologische boeren, die minder produceren, krijgen zelfs 54 cent per kilo. Maar dat kan zo weer veranderen.

Beiden voelen er desondanks weinig voor afhankelijk te worden van subsidie. „De meeste boeren willen niet afhankelijk zijn van overheids-subsidie. Die is niet betrouwbaar en bovendien ben je ondernemer, je wilt ondernemen. Je moet mensen niet dwingen dingen te doen die ze niet willen.”

Boeren moeten zich voortdurend schikken naar nieuwe regels, wetten en richtlijnen. Iedereen bemoeit zich met hun bedrijf. Is het eigenlijk nog wel leuk om boer te zijn?

„Je kunt als boer wel in een hoekje gaan zitten kniezen, maar dat lost niks op. Ik vind het vooral mooi om te zien dat er ondanks alles nog veel jonge boeren zijn die er zin in hebben om er tegen aan te gaan. Ze brengen veel schwing mee. Dat is mooi om te zien”, zegt Heeling. „Je moet positief blijven. Alle ondernemers die vooruit willen, zijn optimistisch.”

Boeren is ondanks alles nog steeds een prachtig vak, voegt zijn collega toe. „Als ik 's ochtends op het land loop en de zon zie opkomen, bezig ben met de natuur en dieren, dan ben ik tevreden. Het boerenleven is nog steeds heel gemoedelijk.”